

Tett samhold: I en uke tilbringer villmarksterapeut Espen Holmgren alle døgnetts timer med Ronny, Eigil og «Roar». - Du vil ikke tro hva vi snakker om. Det er skikkelig følelsesmessige greier, forteller de. Foto: STEINAR FUGELSØY

Verstinger fengslet av

Massevis av frisk luft og lange samtaler. Det er i midt i villmarka at kriminelle gjengangere fra Trondheim får den beste terapien.

Røros: - Jeg får mer ut av å være her enn tre måneder med behandling på en institusjon, sier Ronny. De andre nikker.

Det er innsjekking i den sparske jaktbua i Femundsmarka. Rundt bordet sitter Ronny, Eigil og «Roar». Tre hardbarka menn som er vant til å være kasteballer mellom glattceller, fengsel og behandlingssinstitusjoner. De er stemplet som verstingene i det kriminelle miljøet i Trondheim. I fjellet slipper de disse fordommene, og rundt bordet er det tid for å ta tempen

på hvordan de egentlig har det. Slik de gjør hver eneste morgen og kveld de sju døgnene de er i villmarka. Det handler om å våge å åpne seg. Bare da kan de gi livet en ny retning.

- Se på oss, vi er jo en skikkelig macho gjeng. Men du vil ikke tro hva vi snakker om. Det er skikkelig følelsesmessige greier, forteller de.

Behandling hele døgnet

Betydningen av friluftsliv i forebyggende og rehabiliterende arbeid innen kriminalomsorgen

har i de senere år fått økende oppmerksomhet. Kunnskapen om dette har likevel i liten grad vært dokumentert og systematisert i Norge. Dette ønsker den tidligere offiseren Espen Holmgren og psykolog Andreas Espetvedt Nordstrand å gjøre noe med. Sammen har de to gründerne utviklet en behandlingsmetodikk hvor de tar utgangspunkt i villmarka. Hit tar de med seg personer med spesielle behov, først og fremst menn med kriminell fartstid. Målet er å øke mestringfølelsen til deltakerne.

- Naturen er jo fordomsfri. Her stiller alle likt, uansett fortid og problemer, sier Holmgren.

Og selv om de vakre omgivelsene på fjellet er nok til å føle seg lykkelig, er ikke dette kun en trivelig langtur.

- Alt vi gjør har en pedagogisk konsekvens. Enten det er praten som går mens vi lager middag eller om vi holder på med uteaktiviteter, sier villmarksterapeuten i selskapet Norsk Mestring.

Alle deltakerne er klinisk vurdert på forhånd. De er sjekket om det er forsvarlig å ta dem med til villmarken. Om de er skikket til å bo tett sammen under primitive forhold døgnet etter døgnet. På turen må alle deltakerne angripes ulikt, men alle utfordres hele tiden.

- Vi har hatt noen fantastiske gjennombrudd på denne turen. Det er jo først når deltakerne tør å være sårbare at de får utbytte av dette, sier Holmgren.

Dønn ærlige

Rundt bordet i jakthytta er det Eigil sin tur til å dele tankene sine. Hans beste og verste venn har vært alkoholen siden han var 13 år. Nå har han vært edru siden juni. Det er ny rekord. Men det er ikke enkelt å prøve å komme seg videre selv om han er fast bestemt på at den gamle

- Vi har hatt noen fantastiske gjennombrudd på denne turen.

ESPEN HOLMGREN, Norsk Mestring

Trives på fjellet: Villmarksterapeut Espen Holmgren og gjenganger Ronny opplever flere gjennombrudd under uka på fjellet.

Mangler penger til tilbudet

Trange budsjetter gjør at gjengangerprosjektet må søke støtte for å kunne tilby gjengangerne for eksempel villmarksbehandling.

Det er uklart når neste tur blir gjennomført.

– Ønsket er jo at dette tilbudet ble en fast post driftet av Trondheim kommune eller Nav, sier politispesialist Arne Kvithammer som jobber med gjengangerprosjektet.

Han forteller at de har stort utbytte av å satse på fysiske aktiviteter.

– Tilbakemeldingene fra deltakerne som har fått behandling i fjellet er veldig gode. Målet er jo at de skal bli flinke til å bruke naturen også på egen hånd, sier Kvithammer.

Siden 2006 har han fulgt kriminelle gjengangere som sliter med sammensatte problemer som rus, psykiske problemer, utilfredsstillende boligsituasjon, en rekke pådømte kriminelle forhold, manglende utdanning og turbulent barndom.

– For oss er det viktig å tilrettelegge for aktiviteter. Det gir en viktig mestringsfølelse, sier han.

Fiskelykke: Spenningen er like stor hver eneste dag når garnet skal trekkes opp. Denne gangen fikk Ronny en halvstor ørret.

villmarka

livsstilen må legges død.

– Jeg opplever en sorgprosess over ikke å ruse meg mer, forteller han ærlig.

En forkjølelse gjør at han har lite energi og dårlig matlyst.

– Og jeg går med en ufrivillig tanke om å reparere. Det kommer automatisk, det er jo det jeg er vant til å gjøre.

De andre deltakerne gir han tips til hvordan han skal håndtere de vanskelige tankene. At han må lære seg å takle det. Sånn er livet.

Stumpet røyken

Både Eigil, «Roar» og Ronny var med på en lignende tur i mai. Behandlingsopplegget er lagt opp slik at deltakerne drar på tur, kommer hjem og får oppfølging, før de samles igjen til en ny

utflukt. Det er med entusiasme at de samles igjen på fjellet for å lage blåbærsuppe, sette ut garn og ta utallige oppvasker. Ronny er fortsatt røykefri etter at han sluttet med sigaretter da de var samlet sist.

– Her får jeg snakket ut om ting jeg bærer på med en gang jeg føler behov for det. Jeg slipper å bære inne med det til jeg har avtale med en psykolog, slik jeg ellers må. Det er hjelper meg virkelig, sier Ronny.

Og det er ikke bare kriminelle som har effekt av frisk luft, legger han til.

– Jeg tror alle i samfunnet har godt av en ukens lang tur i fjellet for å tenke gjennom livet sitt.

HEIDI KULTORP 916 86 220
heidi.kultorp@adresseavisen.no

FAKTA

Norsk Mestring

- Et privat villmarksprosjekt som startet i Røros i 2008.
- Består av fagfolk som bruker villmarka som utgangspunkt for terapi.
- Tar utgangspunkt i at naturen er fordomsfri.
- Skal begynne med behandlingstilbud for barn under 18 år.

Innsjekk: Hver eneste morgen starter med en innsjekk. Her må deltakerne sette ord på hvordan de har de og forventninger til dagen. Når kvelden kommer sjekker de ut på samme måte. Espen Holmgren (t.v) lar Ronny (t.h.) prate hvor lenge han vil.

– Tilbakemeldingene fra deltakerne som har fått behandling i fjellet er veldig gode.

ARNE KVITHAMMER, spesialist i politiets gjengangerprosjekt